

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: T20 0 KT 0026103 24
Sarajevo, 21.10.2024. godine

Na osnovu člana 35. stav 2. tačke e) i 216. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP BiH), donosim:

N A R E D B U
o nesprovođenju istrage

Protiv:

[REDACTED]

Povodom [REDACTED]

[REDACTED] jer iz prijave i pratećih spisa očigledno da prijavljeno djelo nije krivično djelo

Obrazloženje

Dana 10.07.2024. godine Tužilaštvo BiH zaprimilo je Informaciju Državne agencije za istrage i zaštitu broj: [REDACTED] u kojoj je navedeno da su policijski službenici Državne agencije za istrage i zaštitu dana 08.05.2024. godine od strane Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine zaprimili dopis broj: [REDACTED] godine (čiju kopiju su dostavili sa priložima), a kojim ih obavještavaju da je lice [REDACTED], u posljednje vrijeme putem društvenih mreža izložen komentarima i porukama prijetećeg i uvredljivog sadržaja, koje su navodima iz dopisa DKPT BiH kod [REDACTED] prouzrokovale osjećaj uznemirenosti, kako za njega lično, tako i za njegovu porodicu. U prilogu prednje navedenog akta DKPT-a BiH, dostavljeni su screen shotovi predmetnih prijetećih komentara i poruka.

Dana 23.05.2024. godine ponovno je zaprimljen dopis DKPT BiH, broj: [REDACTED] od 20.05.2024. godine, (kopija u prilogu), kojim isti obavještavaju da su međuagencijskom razmjenom podataka prikupili određena operativna saznanja o mogućim korisnicima pojedinih profila na

društvenim mrežama sa kojih su upućene predmetne poruke i komentari na društvenim mrežama. Tom prilikom dostavljeni su sljedeći podaci:

[REDACTED]

Policijski službenici Agencije su u vezi navoda iz navedenog dopisa DKPT BiH koji se odnose na lica koji su najverovatnije vlasnici ili korisnici korisničkih računa na društvenim mrežama sa kojih su upućeni predmetni komentari i poruke uvredljivog sadržaja prema [REDACTED], izvršili odgovarajuće provjere kroz IDDEEA bazu ličnih podataka, prilikom čega su došli do identifikacijskih podataka u vezi predmetnih lica:

[REDACTED]

Izvršenim provjerama kroz odgovarajuće baze podataka Agencije utvrđeno je da predmetna lica ne prolaze kroz iste, a izvršenim operativnim provjerama na terenu došlo se do određenih saznanja o tim licima.

Za lice [REDACTED]

[REDACTED]

Nalog na linku:

koristi lice, [REDACTED]

navedeno da ga [REDACTED]

[REDACTED]

[REDAKTIRANO], dostavljenog od strane Direkcije za koordinaciju policijskih tijela, a sa kojeg su navodno upućivane neprimjerene i prijeteće poruke.

Daljnijim provjerama na društvenoj mreži [REDAKTIRANO], pronađen je profil pod nazivom „[REDAKTIRANO] [REDAKTIRANO]“ na čijem profilu nisu uočene poruke neprimjerenog i prijetećeg sadržaja, ali je uočena objava koja ukazuje da je izvjesna [REDAKTIRANO], i može se izvući zaključak da lice [REDAKTIRANO], sa gore navedenim generalijskim podacima, nije upućivala poruke neprimjerenog i prijetećeg sadržaja, već da je NN osoba zloupotrijebila identitet osobe [REDAKTIRANO], s obzirom da se radi o javnoj ličnosti, a shodno tome objave pod tim identitetom imaju veću težinu u javnosti.

Za druga dva gore navedena lica [REDAKTIRANO] za koje je u gore navedenom dopisu DKPT-a BiH navedeno da su isti vlasnici ili korisnici korisničkih profila na društvenim mrežama sa kojih su upućivani komentari ili poruke negativne konotacije prema [REDAKTIRANO], izvršenim operativnim provjerama nije se došlo do operativno interesantnih saznanja u vezi istih.

Dana 29.05.2024. godine ponovo je zaprimljen dopis DKPT BiH broj: [REDAKTIRANO] od 24.05.2024. godine kojim isti informišu o novim komentarima i porukama na društvenim mrežama negativnog sadržaja, koje su upućene [REDAKTIRANO]. Nakon zaprimanja prednje navedenog akta DKPT BiH, policijski službenici Agencije su izvršili odgovarajuće provjere za korisničke profile na društvenim mrežama čiji su screen shotovi komentara i poruka uvredljivog sadržaja dostavljeni u prilogu navedenog dopisa DKPT BiH. Tom prilikom izvršena je pretraga na društvenoj mreži „X“ [REDAKTIRANO], kojom prilikom je identifikovan profil korisnika pod nazivom „[REDAKTIRANO]“. Također, izvršena je pretraga u IDDEEA bazi podataka u cilju identifikacije lica [REDAKTIRANO], kojom prilikom je izvršen uvid za više lica navedenog imena i prezimena, prilikom čega pretraga nije dala pozitivan rezultat odnosno komparacijom fotografija nije identifikovano niti jedno lice koje izgledom odgovara licu na fotografiji profila „[REDAKTIRANO]“, a sa kog profila su upućivane prijeteće. Također, na pomenutoj društvenoj mreži pronađen je profil pod nazivom „[REDAKTIRANO]“ sa kojeg su pisani uvredljivi komentari šticenoj ličnosti, a koji kao i profil pod nazivom „[REDAKTIRANO]“ ne prolazi raspoložive baze podataka Agencije. Profilne fotografije naloga „[REDAKTIRANO]“ i „[REDAKTIRANO]“ na društvenoj mreži, [REDAKTIRANO], korištene su za pretragu u „IDDEEA“ bazi podataka u cilju identifikacije korisnika navedenih korisničkih profila, te tom prilikom navedene pretrage nisu dale pozitivan rezultat, to jeste isti ne prolaze kroz navedenu bazu podataka. Prednje navedeno dostavljeno je na uvid radi donošenja tužilačke odluke.

Tužilaštvo BiH izvršilo je uvid u objave dostavljene uz akt DKPT od 24.05.2024. godine, i 23.04.2024. godine i to:

[REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Obzirom da se u konkretnom radi o velikom broju objava, te da su određene obrađivane od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, a ostale nisu, Tužilaštvo BiH će dati općeniti osvrt o razlozima kojima se rukovodilo prilikom donošenja odluke, a nakon toga će dati pojedinačni osvrt na svaku objavu. Prije analize, Tužilaštvo BiH smatra važnim istaći da su predmetne objave/ komentari po navodima Direkcije upućeni [REDACTED], odnosno ispod njegove objave koja glasi: "Protivljenje Rezoluciji o genocidu u Srebrenici je anticivilizacijski čin. Prijetnja secesijom je poziv na rat. Oni čiji je izbor takva politika moraju biti svjesni šta rade i znati da će doživjeti poraz. Ne postoje dvije strane ove price, ovako stoje stvari".

Tužilaštvo BiH ovom dijelu ističe da je iz dostavljenih materijala nejasno da li se svi komentari referiraju na ovu objavu [REDACTED] ili neke pojedinačno, ali nesporno da iz akta Direkcije proizilazi da su sve upućene [REDACTED]

Analizirajući objave, Tužilaštvo BiH je prevashodno imalo zadatak utvrditi da li se u navodima na istim nalaze obilježja nekog krivičnog djela. Čitajući objave koje su naprijed citirane *prima facie* je vidljivo da se u objavama broj od 11-23 i od 24-26. te objavi broj 28 nema obilježja niti jednog krivičnog djela, pa niti djela iz nadležnosti entitetskih tužilaštava, odnosno iz predmetnih objava ne proizilaze elementi niti jednog krivičnog djela propisanog krivičnim zakonodavstvom BiH. Cijeneći da se u objavama pojavljuju uvredljive riječi, Tužilaštvo BiH ističe da takvo izražavanje, obraćanje i referiranje nije kvalifikovano ni kao krivično djelo niti kao javni oblik bilo kojeg krivičnog djela, već se isto ima smatrati slobodom govora, iako takvo obraćanje bilo kojem licu ne predstavlja niti jednu civilizacijsku i kulturološku vrijednost.

Što se tiče objava pod rednim brojem 23, 26 i 27, zbog činjenice da se u istima *prima facie* ne utvrđuje nepostojanje elemenata nekog od krivičnih djela, Tužilaštvo BiH će svoju odluku obrazložiti kako slijedi.

Objava pod rednim brojem 23 i to „ [REDACTED]: Nož, žica Srebrenica...“ razmatrana je zbog činjenice da se u istoj spominje Srebrenica u smislu člana 145a. Krivičnog zakona BiH- Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a Krivičnog zakona BiH koji glasi:

(1) Ko javno izaziva ili raspiruje nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini, kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko javno podstrekne na nasilje ili mržnju usmjerenu protiv grupe osoba ili člana grupe određene s obzirom na rasu, boju kože, vjeroispovijest, porijeklo ili nacionalnu ili etničku pripadnost, ako takvo

ponašanje ne predstavlja krivično djelo iz stava (1) ovog člana, kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) **Ko javno odobri, porekne, grubo umanji ili pokuša opravdati zločin genocida, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin utvrđen pravosnažnom presudom u skladu s Poveljom Međunarodnog vojnog suda pridruženom uz Londonski sporazum od 8. avgusta 1945. ili Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju ili Međunarodnog krivičnog suda ili suda u Bosni i Hercegovini, a usmjereno je protiv grupe lica ili člana grupe određene s obzirom na rasu, boju kože, vjeroispovijest, porijeklo ili nacionalnu ili etničku pripadnost, i to na način koji bi mogao potaknuti na nasilje ili mržnju usmjerenu protiv takve grupe lica ili člana takve grupe, kazniće se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.**

(4) Ko krivično djelo iz stava (1) do (3) ovog člana izvrši tako da javnosti učini dostupnim ili joj distribuira letke, slike ili druge materijale, kazniće se kaznom zatvora od najmanje jedne godine.

(5) Ako je krivično djelo iz stava (1) do (3) ovog člana počinjeno na način kojim se može poremetiti javni red i mir ili je prijeteće, zlostavljajuće ili uvredljivo, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(6) Ko dodijeli priznanje, nagradu, spomenicu, bilo kakav podsjetnik ili bilo kakvu privilegiju ili slično licu osuđenom pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, ili imenuje javni objekat kao što je ulica, trg, park, most, institucija, ustanova, opština ili grad, naselje i naseljeno mjesto, ili slično, ili registruje naziv po ili prema licu osuđenom pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, ili na bilo koji način veliča lice osuđeno pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, kazniće se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(7) Počinitelj krivičnog djela iz stava (1) do (4) ovog člana koji je dužnosnik ili odgovorno lice ili zaposlenik u instituciji vlasti ili bilo kojem organu koji se finansira putem javnog budžeta, kazniće se kaznom zatvora od najmanje tri godine

U konkretnom slučaju cijenjene su nesporne i sporne činjenice, pri čemu ističemo da je od spornih činjenica ovisila odluka za ovu objavu. Naime, tužilac je nesporno utvrdio da je neidentifikovano lice koje koristi profil „ [REDACTED] objavilo „Nož, žica, Srebrenica...“. Cijeneći ovu objavu izuzev što je nesporno utvrđeno da je ista objavljena u navedenoj formi, da se ne može zaključiti na što se lice koje je istu objavilo referira, na koji način konkretno. Koristeći se općom kulturom i naobrazbom, što je apsolutno dozvoljeno i što se zapravo traži u postupanju organa gonjenja, utvrđeno je da je objava svojevrsna referenca lica koja u svojim životnim pogledima genocid u Srebrenici ne smatraju negativnim događajem, što je apsolutno neprihvatljivo u bilo kojem društvu, ali član 145a. stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine glasi: „ Ko javno odobri, porekne, grubo umanji ili pokuša opravdati zločin genocida, zločine protiv čovječnosti ili ratni zločin utvrđen pravosnažnom presudom...“, te kada se taj uvodni dio koji predstavlja bitan element krivičnog djela dovede u vezu sa objavom, jasno je da potreban element bića djela izostaje, jer se iz prijavljene objave ne vidi da autor odobrava, poriče ili grubo umanjuje ili pokušava opravdati zločine genocida u Srebrenici. Tužilaštvo BiH je cijenilo da je Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, tj. službenici iste očigledno stekli dojam iz svojih subjektivnih ili objektivnih razloga da je u konkretnom slučaju objava postavljena radi negiranja genocida u Srebrenici (iako je sve podneseno radi ugroženosti [REDACTED] [REDACTED], međutim Tužilaštvo BiH je dužno cijeniti dokaze objektivno, kako one koji idu na štetu, tako i one koje idu u korist prijavljenih i osumnjičenih lica, te u slučaju kada nema dovoljno dokaza ili dovoljan stepen sumnje da je neko počinio krivično djelo, to se ima cijeniti *in favorem* (u korist) prijavljenog lica, što je u ovom slučaju svakako i učinjeno, obzirom da organi gonjenja, kao i svi drugi organi imaju dužnost voditi računa da ničija ljudska prava zagarantovana kako

međunarodnim konvencijama, tako i domaćim zakonodavstvom, ne budu ni na koji način ugrožena ili narušena.

Nadalje, što se tiče objave pod rednim brojem 13, vidljivo je da je ista postavljena od strane lica „**[REDACTED]**“, međutim nije moguće iz dostavljenih priloga uopće utvrditi da li se radi o autentičnom profilu **[REDACTED]** ili je neko samo koristio njegovo ime, što samo po sebi nema uticaja na odluku Tužilaštva u konkretnom slučaju, ali Tužilaštvo to svejedno ističe radi potpunog razjašnjenja utvrđenih/ neutvrđenih činjenica. Naime, komentar pod rednim brojem 13. također je razmatran u smislu ranije citiranog člana 145a Krivičnog zakona BiH, te apsolutno nije moguće utvrditi da su ovakvom objavom ispunjeni elementi bića krivičnog djela.

Objave pod rednim brojem 26 i 27 razmatrane su u smislu eventualnog ugrožavanja sigurnosti, na šta se i Direkcija za koordinaciju policijskih tijela poziva, te je zbog činjenice da takvo djelovanje nije regulirano Krivičnim zakonom BiH, isto je razmatrano u smislu člana 183. Krivičnog zakona Federacije BiH koji glasi:

„ *Ugrožavanje sigurnosti*

(1) Ko ugrozi sigurnost neke osobe ozbiljnom prijetnjom da će napasti na život ili tijelo te osobe ili na taj način izazove uznemirenje građana, kaznit će se kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ko ugrozi sigurnost više osoba ozbiljnom prijetnjom da će napasti na život ili organ tih osoba ili taj način izazove uznemirenje građana, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ko prikradanjem, učestalim praćenjem ili uznemiravanjem na drugi način ugrožava sigurnost bračnog partnera, osobe s kojom živi u izvanbračnoj zajednici, roditelja svog djeteta ili druge osobe s kojom održava ili je održavao bliske veze, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.“

Iz prednje citiranog krivičnog djela apsolutno je vidljivo da izostaju i elementi krivičnog djela Ugrožavanja sigurnosti, jer niti iz jedne objave apsolutno ne proizilazi ozbiljna prijetnja napada na život ili tijelo osobe, niti izazivanje uznemirenja građana. Tačno je da lica u svojim komentarima osim što se izražavaju vulgarno i necivilizacijski ne iznose niti jednu prijetnju koja bi se mogla smatrati ozbiljnom i ugrožavajućom po sigurnost **[REDACTED]**.

Dakle, Tužilaštvo BiH ističe da je svaka objava cijenjena pojedinačno, te da je općeniti osvrt da se niti u jednoj ne stiču obilježja nekog od krivičnih djela, zbog čega je donesena odluka kao u izreci. Potpuno je jasno da način izražavanja u ovakvim objavama ne može i ne doprinosi razvoju bilo kojeg demokratskog društva, ali Tužilaštvo BiH je organ koji je prevashodno nadležan za provođenje istrage za krivična djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinitelja pred Sudom Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima, što znači da je prije svega potrebno da se u određenim radnjama (komentari na otvorenim društvenim mrežama jesu radnja) ostvaruju obilježja krivičnih djela, odnosno da su ista protupravna na bilo koji način da bi Tužilaštvo BiH uopće postupalo. Vidljivo je iz detaljne elaboracije zašto se niti u jednoj objavi ne nazire niti jedno od krivičnih djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH. Posebno ističemo da je Tužilaštvo BiH osim eventualne ugroženosti lica cijenilo i postojanje elemenata iz člana 145a Krivičnog zakona BiH, a to iz razloga što je to krivično djelo kojim se prevashodno štite država, ustavni poredak, konstitutivnost i demokratija, ali kako je ranije eleborirano nisu pronađeni elementi ni tog krivičnog djela u konkretnim objavama.

Zaključno, Tužilaštvo BiH ističe da prema načelu slobodne ocjene dokaza, sud, a ni tužilaštvo, nisu vezani zakonom utvrđenim pravilima o izboru dokaza, a određeno dokazno sredstvo nema unaprijed određenu dokaznu stranu. Stoga je i u ovom, kao i u drugim predmetima ocjenjivao prijavu i prateće spise slobodno i prema svom vlastitom uvjerenju, te je pri zaključivanju koristio logiku i opće znanje i kulturu, pa kada je sve dostavljeno cijenio pojedinačno i doveo u međusobnu vezu, nije našao biće elementa niti jednog krivičnog djela, zbog čega je donesena Naredba o nesprovođenju istrage.

Tužilac donosi odluku u predmetu kada je stanje stvari dovoljno razjašnjeno, što je u konkretnom predmetu i slučaj, zbog čega je donesena i jedina zakonita odluka. Posebno napominjemo da je na osnovu člana 23. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i u skladu sa članom 7. Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine i članom 12. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je nadležno da sprovodi istrage za krivična djela propisana Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine. Kako u konkretnom slučaju, a što je više puta napomenuto apsolutno nisu pronađena obilježja niti jednog krivičnog djela, tužilac je donio odluku kao u izreci.

TUŽILAC
TUŽILAŠTVA/ TUŽITELJSTVA BiH